

d ů v o d ů:

Nejde o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s., nýbrž o žalobu na plnění, neboť žalobce se nedomáhá ochrany svého práva bez ohledu na nároky z něho plynoucí, nýbrž účelem této žaloby jest, aby se žalobce domohl nároku exekuce schopného, který mu podle jeho názoru přísluší proti žalované náboženské obci z právního poměru, založeného služební smlouvou, t. j. nároku na vydání listiny. Žalobci nebylo tudíž tvrditi a prokázati skutečnosti, odůvodňující jeho zájem na brzkém zjištění. Žalobní návrh je jasný a nijak neurčitý (§ 226 c. ř. s.). Žalobce žádá vydání listiny určitého obsahu, že totiž žalobce jest dán od 1. ledna 1930 na trvalý odpočinek, takže o způsobu a rozsahu plnění (§ 7 ex. ř.) tu nemůže býti pochybnosti. Nejvyšší soud odůvodnil ve svém rozhodnutí čís. 14495 Sb. n. s., že jde o soukromoprávní poměr založený smlouvou se žalovanou obcí ujednanou a o nárok z tohoto poměru vyvozovaný, a věc jest tedy posouditi podle XXVI. hlavy obč. zákoníka (§ 1151 a násl. obč. zák.), ježto v době od ujednání smlouvy do jejího uplynutí neplatily zákony hodící se na zaměstnanecký poměr žalobcův. Podle § 1163 obč. zák. může zaměstnanec při skončení služebního poměru žádati, by mu bylo vydáno písemné vysvědčení o době a druhu služby. Názor, že žalobě nelze vyhověti již proto, že žalobce se nedomáhal vysvědčení při skončení služebního poměru, nýbrž teprve dávný čas poté, nelze schváliti, ježto, jak to zřejmo z druhé věty § 1163 obč. zák., chtěl zákon jen zdůrazniti, že zaměstnanec při skončení služebního poměru má nárok na bezplatné vydání listiny, kdežto před tím, t. j. za trvání služebního poměru, jest mu na jeho žádost vysvědčení vydati jen na jeho útraty. Nevadí, že žalobce nežádá, aby vysvědčení se zmínilo o druhu jeho služby, ježto zaměstnanec jest sice oprávněn trvati také na potvrzení o druhu služby, může se však spokojiti též s užším obsahem listiny, t. j. jen s potvrzením doby své služby. Nemusí ani žádati, aby mu byla potvrzena celková doba služby uvedením dne vstupu do ní a dne ukončení služebního poměru, a může žádati — ježto zákon to nevylučuje —, aby mu bylo potvrzeno jen, že a kdy a jakým způsobem skončil jeho služební poměr. Listinu takového obsahu žádal však žalobce na žalované obci a ježto žalobce byl dán dnem 1. ledna 1930 do trvalé výslužby, je žaloba důvodná.

Čís. 15106.

Poddlužník může kompensovati se zabavenou pohledávkou pohledávku útratovou, přisouzenou mu rozsudkem již před zabavením, třebaže se rozsudek ten stal pravoplatným teprve po zabavení.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1936, Rv II 192/36.)

Žalovanému byla povolena exekuce zabavením a přikázáním pohledávky, již měl povinný proti žalobkyni (poddlužníku). Tato tvrdíc, že

zabavená pohledávka povinného proti ní jest vyrovnána útratami sporu, přisouzenými jí proti povinnému, domáhá se zrušení vedené exekuce. P r v ý s o u d žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Vymáhající věřitel (žalovaný) neuplatňuje právo jemu samostatně příslušející, nýbrž právo dlužníka, a nemůže proto míti více práv, než kolik jich měl dlužník proti poddlužníkovi. Vymáhající věřitel musí si, ježto pohledávku uplatňuje v zastoupení povinného (§ 308 ex. ř.), nechatí líbiti všechny námitky, které poddlužníkovi proti dlužníkovi jako jeho věřiteli přísluší, pokud nespočívají na opatření povinného po zabavení pohledávky vykonaném, anebo na dohodě mezi povinným a poddlužníkem po zabavení uzavřené. Po zabavení vzniklé námitky, zejména kompensace s protipohledávkou po zabavení povstale, nejsou přípustny (srovn. Neumann, Kommentar zur Exekutionsordnung 1909—10 str. 895). Procesní soud žalobu zamítl, poněvadž jest názoru, že úratová pohledávka žalující strany vznikla teprve v roce 1934 rozsudky nejvyššího soudu ze dne 15. června 1934. Soud odvolací s tímto právním názorem procesního soudu nesouhlasí. Jak nejvyšší soud v plenárním rozhodnutí čís. 7392 Sb. n. s. vyslovil, vzniká úratový nárok úratovým výrokem soudu a trvá, pokud výrok ten nenabude právní moci, jako nárok podmíněný rozvazovací výminkou, že úratový výrok nebude změněn nebo zrušen. Úratová pohledávka vzniká tedy dnem doručení rozsudku, nikoliv teprve dnem pravoplatnosti rozsudku (rozh. čís. 3625 sb. n. s.). Žalobkyni přisouzena byla pohledávka úratová rozsudkem procesního soudu ze dne 15. ledna 1932 ve výši 1.093 Kč 55 h, rozsudkem odvolacího soudu ze dne 8. března 1932 ve výši 247 Kč 45 h a rozsudkem procesního soudu ze dne 19. května 1932 ve výši 726 Kč 95 h, úhrnem 2.067 Kč 95 h. Žalovaný nabyt práva podzástavního dne 18. července 1932, tedy v době, kdy protipohledávka žalující strany proti povinnému ve výši 2.067 Kč 95 h již existovala a byla jen podmíněna rozvazovací výminkou, že úratový výrok nebude změněn neb zrušen. Nárok tento stal se bezpodmínečným rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 15. června 1934. Poněvadž žalovaný představuje jen dlužníka, jehož práva uplatňuje exekucí a účinky kompensace nastávají ex tunc, to jest od okamžiku, kdy pohledávky povinného a žalobkyně se střetly, zanikla pohledávka povinného již s účinkem před 18. červencem 1932 a tím zanikla i pohledávka žalovaného, jež obnášela 2.027 Kč 60 h.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud schvaluje názor odvolacího soudu, že poddlužník může se zabavenou pohledávkou kompenzovati úratovou pohledávku přisouzenou mu rozsudkem již před zabavením, třebaže se rozsudek ten stal pravoplatným teprve po zabavení. Nejvyšší soud vyslovil a odůvodnil již v plenárním usnesení čís. 7392 Sb. n. s. zásadu, od níž se neodchýlil ani rozhodnutím čís. 14307 Sb. n. s., že úratový nárok vzniká již vý-

rokem soudu a trvá, pokud výrok ten nenabude právní moci, jako nárok podmíněný rozvazovací výminkou, že útratový výrok nebude soudem vyšší stolice změněn nebo zrušen. Tím jest však zodpověděna i otázka, o níž v tomto sporu jde, neboť, stal-li se útratový výrok pravoplatným, nebyla rozvazovací výminka splněna a jest věřitel útratové pohledávky oprávněn ji kompenzovati s pohledávkou dlužníka útratové pohledávky, jsou-li tu ostatní předpoklady § 1438 obč. zák.; toto právo mu přísluší také proti vymáhajícímu věřiteli, jemuž byla pohledávka dlužníka zabavena a přikázána k vybrání, poněvadž vymáhající věřitel v tomto případě vymáhá pohledávku dlužníka jen jako jeho zmocněnec a jeho jménem (§ 308 ex. ř.) a musí si nechatí líbiti všechny námitky, jež má poddlužník proti dlužníkovi, leda že by šlo o námitku z právního poměru, vzniklého teprve po zabavení pohledávky dlužníkovi. V souzené věci však vznikly útratové pohledávky, jež namítla žalobkyně započtením, již před zabavením pohledávky dlužníkovi, totiž útratovými výroky rozsudků ze dne 15. ledna 1932, ze dne 8. března 1932 a ze dne 19. května 1932 a od této doby také nepřetržitě trvaly. Rozvazovací výminka, že útratové výroky nebudou soudem nižší stolice změněny nebo zrušeny, neměla, ježto se nesplnila, vliv ani na vznik ani na trvání útratových pohledávek, nýbrž jen na jejich splatnost potud, že tato byla odsunuta, až bylo jisto, že se rozvazovací výminka nesplní, t. j. až do doby, kdy se útratové výroky staly pravoplatnými. Avšak pro započtení se nevyžaduje, by vzájemná pohledávka poddlužníka byla v době zabavení pohledávky dlužníkovi již splatná, třebaže započtení vzájemné pohledávky, jež dospěla teprve později, nemůže působiti zpět na dobu před zabavením, nýbrž jen na dobu po zabavení. Kdyby totiž taková vzájemná pohledávka byla vyloučena ze započtení se zabavenou pohledávkou dlužníkovou, nebylo by právní postavení poddlužníka stejné jako před zabavením, nýbrž horší, a to by odporovalo jasnému smyslu ustanovení § 308 ex. ř.

Čís. 15107.

Nemocenská podpora nesmí býti odňata disposici pojištěncově, dokud mu nebyla vyplacena; ani soud nemůže z podpory pro pojištěnce u něho složené poukázati částky potřebné na úhradu ošetrovacích nákladů pojištěncových.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1936, R I 341/36.)

P r v ý s o u d nevyhověl žádosti okresního chorobince a nepoukázal mu na úhradu ošetrovného a výživu Marty P., jsoucí v ošetření navrhujičího chorobince, její invalidní důchod. **R e k u r s n í s o u d** uložil prvému soudu nové rozhodnutí.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení rekursního soudu a uložil mu nové rozhodnutí.